

Pro toto vydání Cesty jsme připravili rozhovor s našim farníkem – novopečeným jáhnem – Jirkou Hebronem. Celý rozhovor vznikl ještě před jeho svěcením s výjimkou poslední otázky, kterou jsme položili těsně PO slavnostním svěcení.

Jiří Hebron

narodil se 24. února 1978, vystudoval stavební průmyslovku v Hodoníně. Od roku 2001 byl členem armády, na závěr své služby byl členem Hradní stráže. V roce 2009 se rozhodl změnit svůj život a vstoupil do jezuitského řádu (Tovaryšstvo Ježíšovo). Jáhenské svěcení proběhlo letos v Praze dne 23. května. V současné době pobývá v jezuitském domě v Praze, kde pokračuje ve studiu na Karlově univerzitě. Ve volných chvílích rád sportuje, pravidelně běhá nebo hraje na housle.

Jak se voják dostane k tomu, aby začal studovat kněžství?

Otázkou spíš je, jak se konvertita dostal k vojenství. Zpětně si uvědomuji, že vojákem jsem se stal proto, abych se postavil na vlastní nohy a stal se ekonomicky nezávislým. Zkušenost s osamostatněním mi dala sílu nebát se oprostít.

Vlastně kariéra vojáka byla pokračováním vnitřní změny (konverze) „od nevíry k víře“, kterou jsem prožil ještě před vstupem do armády. Poznání, že existuje něco hlubšího a ujištění, že jsem milován takový, jaký jsem a nemusím si nic zasloužit. Byl to niterný, hmatatelný prožitek, který vše „odstartoval“.

Prozrad', jak se stane, že se nevěřícímu člověku „otevrou oči“?

Úplným zázrakem (usmívá se). Seděli jsme o prázdninách v hospodě. Měl jsem dvacet jedna roků a byl doma čerstvě po vojně. Někdo z kluků navrhl, ať jedeme do Medjugorie. Prý, bude tam moře, holky a bude sranda. Zájezd pořádal Věna Salajka, tak jsme si řekli fajn, moc peněz to nestojí... jdeme do toho. Bylo to v srpnu, při setkání mladých a pro mě to byla nová a velmi zajímavá zkušenost. Vnímám přátelskou atmosféru celého setkání a užíval jsem si čas s kamarády.

Sám jsem byl za celý dosavadní život na mši jen párkrát. A i zde v Medjugorii jsem byl spíše pasivním účastníkem. Třetí den našeho pobytu se konala křížová cesta na Križevatz, kterou jsem společně s kamarády nastoupil. Podotýkám, že jsem se vůbec nijak aktivně nesnažil, ale najednou mě NĚCO - NĚKDO totálně přepadlo. Probrečel jsem celou křížovou cestu. Slzy byly velmi očistné. Přinesly úlevu, nepoznanou radost a neskutečnou lásku. Navíc jsem si uvědomoval i bolest, kterou jsem během svého života způsobil druhým. Ve světle Boží milosti docházelo k mému uzdravení... S takovým duševním jsem do té doby neměl žádnou zkušenost. Byl jsem zmatený a nevěděl, co se vlastně se mnou stalo. Dokonce jsem přemýšlel, jestli jsme s klukama večer předtím moc nepili (směje se). Nakonec jsem vyhledal kněze, se kterým jsem si promluvil a následně jsem přistoupil i k prvnímu svatému přijímání.

Byl v tvém životě někdo, kdo tě ke kněžství směřoval nebo tě inspiroval?

Nikoho konkrétního nemám. Jistě, v mém životě byly osoby, které mě doprovázely a měly svůj význam pro některou moji vývojovou etapu. Není asi nikdo, kdo by „vyčníval“ nad ostatní. Spíše jsem hledal místo, skupinu v církvi, kde bych se cítil se svými potřebami a svým životním nastavením „jako doma.“ Na počátku všeho byla ona zkušenost konverze. Trvalo nejmíň dalších deset let hledání, rozhovorů s mnoha lidmi, tázání a zkoumání sebe sama, modliteb, meditací, duchovních cvičení, studia všeho možného, ale i úzkostí, strachů, velkých pochybností, jestli jsem se úplně nespletl. Až poté se mi vše dohromady spojilo. Při mém obrácení jsem, mimo jiné, také nějak tajemně v sobě objevil povolání ke kněžství. Neptej se mě, jak je to možné. Prostě jsem to vnitřně pocítil.

Měl jsi vůbec na začátku svého rozhodnutí představu, co všechno tě jako kněze čeká?

Vůbec ne. O kněžství a všem tom, co je s křesťanstvím spjato, jsem toho věděl, co se za nehet vleze. Spíše samá negativa. Až postupem času jsem si začal doplňovat potřebné vzdělání. Musím se přiznat, že jsem se z této „cesty za kněžstvím“ snažil uhnout a věř mi, dělal jsem pro to všechno.

Proč jsi chtěl uhnout?

Důvod je prostý. Když jsem zjistil, jaké závazky a výzvy, jsou s touto cestou spojeny, tak jsem si říkal: To se Pánbůh asi splet, na to já nejsem stavěný. Chtěl jsem si „užívat“ duchovních věcí, ale jen pokud mě nic a nikdo nebude zavazovat a omezovat s ohledem na etiku. Jednoduše, když mi něco nebude vyhovovat, tak to odložím a vezmu si něco, co bude odpovídat mým momentálním náladám a názorům. Hlavně nenarazit. Aby se mi náhodou někdo nesmál.

Toto období trvalo delší dobu. Pořád mi ale něco podstatného chybělo. Jako bych klouzal jenom po povrchu. Po mnoha stránkách se mi velmi dařilo, přesto jsem nebyl spokojený.

Kdy přišlo zlepšení?

Zhruba po deseti letech nejistot, neklidů, zmatků, bojů „pro a proti“, jak život zharmonizovat s výzvou obratu k víře, jsem v jeden moment „prohlédl“. Bylo to při jedné přednášce ve studentském klubu v Praze. Mezi řečí jedna žena řekla, že s obrácením je spojena i mise. A já jsem najednou „pochopil“. Už to nebylo, jen nějaké „pleskání vody o šutr“. Najednou jsem cítil, jako když se „kapka vody velmi přirozeně, nenásilně jemně vpije do houby“, smím-li si půjčit terminologii z ignaciánské spirituality. Ano, jsou to ony momenty, kdy se v Bibli lidé za různých okolností setkají s Bohem a zároveň od Boha dostávají nějaký úkol...

Co pro tebe bylo na samotném začátku nejtěžší? Rozhodnutí? Sdílet vše rodině? Přátelům?

Dvěma, třem velmi blízkým lidem jsem o svém záměru řekl. Snad jsem něco naznačil několika blízkým v rodině. Spíše jsem se chtěl sbalit, nic nerozmažávat a odjet do noviciátu. Nejtěžší pro mě bylo, jak to sdělit rodičům. Věděl jsem, že to pro ně bude šok. Mamku jsem na to pomaličku připravoval. Tatkově jsem to řekl večer před odjezdem do noviciátu na Slovensko. Právě chybějící odvaha, jak to citlivě sdělit rodičům, mě nějaký ten rok zdržela. Mnoho, mnoho pro mě udělali a já jsem jim velmi vděčný. Neměl jsem to srdce je ranit.

Každý asi potřebujeme čas, abychom si informace srovnali v hlavě.

Ano, musím rodičům vyseknout poklonu. Dnes jsme si bližší než kdykoliv dřív.

Změnilo se nějakým způsobem tvé vnímání Boha, víry a církve od té doby, co ses rozhodl jít touto cestou?

Ano, zcela určitě a jistě jiné to bude za pět, deset let, protože i já se měním. Jsou to vše spojené nádoby... Mnohé v této dynamice cesty „čtu“ stále nově, snad více jasněji.

Jak jsi zvládl studium? Co tě bavilo – nebavilo?

Něco šlo lépe, něco hůře. Je velký rozdíl studovat v rodném jazyce a v cizích jazycích, navíc v odlišných kulturách. Postupem času jsem zjistil, že to není o tom „baví-nebaví“, ale jde o to vidět smysl, cítit přesah.

Přesto mě při tvé otázce jako první napadlo, že právě na teologii jsem objevil (a to mě opravdu bavilo a baví) smysl pro *Jeden celek*. Jednota „všeho a všech“, celého Universa. To jsem nenašel v žádné jiné vědě. Ostatní vědní disciplíny jsou jen jakousi větší či menší výsečí reality. Teologie má však porozumění, směr a završení v cíli: Aby byl „Bůh všechno ve všem“. Tím se dovršuje v plnosti i naše lidství. Bůh dává všemu smysl a naplnění.

Co ty a jazyky? Jak ses na začátku v Itálii domlouval?

Lámanou italštinou. S jazyky to u mě není tak horké. Kdyby nebyl korektor ve wordu, tak ani nic nenapišu pořádně česky. (smích)

Takže jsi před odjezdem do Itálie absolvoval nějakou přípravu?

V ČR jsem si udělal vlastní rychlokurz. Po příjezdu do Itálie (Janov) jsem dostal měsíční, intenzivní nalévárnu, a poté jsem byl vhozen do italské reality.

Měl jsi nějaké zlomové období, kdy jsi to chtěl celé zabalit?

S čistým srdcem můžu říct, že ne.

Prožil jsem těžká období. Věřím, že pro mě byla důležitá, abych se posunul dál. Zpětně viděno, děkuji za ně. Období klidu a míru, za které samozřejmě Bohu díky, jsou dobré pro odpočinek. Ale člověk se v nich nic moc nenaučí. Jsou jen jakýmsi potvrzením, že jdeš dobrou cestou. Připomíná mi to biblické putování do Země zaslíbené, kde se střídají období těžkostí a lehkosti. Já sám se snažím okolnosti přijímat, jak přicházejí a odcházejí na cestě životem.

Tvoje svěcení bylo o rok odloženo. Proč?

Nesedl jsem si se svým představeným v Římě.

Tovaryšstvo Ježíšovo - Jezuitský řád - je velmi pestrá společnost tvořená lidmi z celého světa. Nepřeberné množství kulturních, jazykových, náboženských důrazů, které člověk zakouší právě ve velkých formačních centrech (pozn. Jirka zde strávil tři roky, jeden rok pak žil v italské komunitě na jihu Říma, jednalo se o velkou školu pro děti a mládež z majetnějších rodin).

Každému se stane, že mu někdo „nesedne“.

Ano, myslím, že takovou zkušenost máme všichni v menší či větší míře mezi svými bližními. Nejde o zlou vůli, jen se nějak nemůžeme „setkat“. A tak to bylo i v mém případě. Neberu to jako nějaké mínus, spíše dobrou zkušenost, která mě může ještě mnohému naučit.

Někdy jsem si říkal, že za jiných okolností, tedy mimo Jezuitský řád, bych si asi s tím či oním za stůl ani nesedl. Je zde však NĚKDO, kdo nás spojuje. Podobnost lze najít i v Ježíšových učednících. Bez Ježíše by si byli buď cizí, vzdálení nebo ve velké názorové opozici. A já podobnou zkušenost jakési „vzdálenosti“ po lidské stránce zažil se svým představeným, který pochází z Karibiku. Známý mi řekl: ‚Víš ani ty, ani on, nemáte špatnou vůli. Jen se mýjíte v komunikaci a nerozumíte si.‘ Nešlo o jazykovou bariéru.

Co pro tebe vysvěcení na jáhna znamená?

Nijak zásadně to neprožívám. Ale z hlediska socio-kulturně-náboženského jde o logický důsledek cesty, pokud člověk bere vážně následování prostého Tesaře z Nazareta.

Teď budu dál pokračovat ve studiu a přibudou mi další povinnosti. Budu mít homilie, budu moci pohřbívát, oddávat, křtít... pro jezuity jde u jáhenství o předstupeň kněžství, který vyplývá z kanonických předpisů a předchází kněžskému svěcení. Zhruba za rok by mě mělo čekat kněžské svěcení.

Po svém jáhenském svěcení teď budeš žít kde? Znovu se vracíš do Itálie?

Už jsem domluvený a zůstávám v Česku, v Praze. Je tu hodně práce a hlavně, pokud člověk dělá pastorační práci a má sloužit, je neskutečně důležité znát mentalitu, jazyk, zvyklosti. Velmi těžké je sloužit lidem nebo je doprovázet duchovně, když jejich kulturu dokonale neznáš.

Co konkrétně teď bude tvým úkolem?

Rád bych se věnoval exerciciím, což jsou duchovní cvičení. Jde o určitý typ meditace, období v naprostém tichu. Jezuita se stará o to, aby meditující citlivě, neopakovatelně a jedinečně doprovázel na cestě k Bohu.

Sám se umíš takto zklidnit?

Celkem do jde, bez toho by to nešlo. Opravdový klid je však dar. Já už deset let, každý den brzo ráno hodinu medituji. Člověk se to pořád učí. Meditace slouží k naprostému uklidnění, ztišení... ukotvení se sám v sobě. Myslím, že tuto prostotu je potřeba se naučit. A je dobré vědět, že pokaždé se takové zklidnění nemusí podařit. Ale i když stokrát upadneš, tak je nutné znovu vstát a znovu se o to pokusit. Meditace nás učí zastavit se, zklidnit a vše vidět vcelku, bez emocí... nacházet nová řešení.

Co jsi dělal v období korona krize a nouzového stavu a kde jsi v té době vlastně byl?

Celou dobu jsem byl v Praze v jezuitské komunitě. Na začátku se moc nevědělo, co koronavirus je, jen se vědělo, že starším může být víc nebezpečný. Byl jsem v podstatě nejmladší v komunitě, takže jsem byl určen ke styku s veřejným prostředím. Zajišťoval jsem nákupy a další potřebné věci.

Prozrad' nám, mají jezuité podobně jak je tomu v jiných řádech předepsaný nějaký oděv?

Nemají. Chodím v civilu a vyhovuje mi to tak. Jen při oficiálních akcích si беру kolárek. Měl jsem ho snad třikrát v životě. Já bych se ani nechtěl odlišovat oblečením. I když vím, že někdy hábit může být vhodný. Například mi kdysi říkaly jeptišky, které pracují s muži ve věznicích, že je hábit svým způsobem chrání před agresivitou. Muži si k nim vůbec nedovolí to, co by si dovolili k ženě v civilu.

Ted' trošku na vážnější téma.

Jak vnímáš různorodost jednotlivých náboženství nebo jejich směrů?

Nevadí mi. Jsem za tu pestrost rád a obohacuje mě. Mám k tomu takovou příhodu.

Před dvěma lety jsem byl na studijním pobytu v Jeruzalémě na jezuitském archeologicko-biblickém institutu (Biblicum). Když jsme zazvonili na zvonek, otevřela mi dveře paní v hidžábu (pozn. Hidžáb = muslimský oděv pro ženy). Bylo to trochu překvapení. Ale z Curychu už jsem byl zvyklý, že jezuité měli na provincialátu za spolupracovníky muslimy. V průběhu pobytu jsme zjistili, že tato paní v institutu s jezuitou spolupracuje už dvacet let. Své muslimské zvyky si zachovává, například v pátek nechodí do práce, nedotkne se talířů s vepřovým masem a podobně. Ale přitom by za jezuitu dýchala. Právě díky ní jsme se pak se spolubratry dostali do míst, které jsou běžně turistům nepřístupné. Například jsme navštívili Skalní dům nebo mešitu al-Aksá. Navíc k nám byli všichni velice vstřícní, přesto že věděli, že jsme křesťané. Výklad v mešitě zaměřili na úryvky z Koránu, kde se mluvilo o Ježíši Kristu a Marii. Jen tak na okraj, Marie je v Koránu častěji zmiňována než v Novém zákoně. Dokonce jednu z nejpěknějších súr-XIX (pozn. aut. **súra** je arabské označení pro kapitolu Koránu) nazval Mohamed jejím jménem. Uvědomuji si častěji a častěji, že náboženství nehovoří... Hovoří lidé, kteří náboženství žijí. A čím víc lidí to náboženství prožívají opravdověji v reálném životě, neideologicky, tím více jsou schopni vnímat rozdílnost, ale ne jako něco nežádoucího, ale jako vlastní obohacení a jsou schopni spolu žít. Takový příklad jsem viděl i v Jeruzalémě mezi muslimy a židy.

Jak často se za normálních okolností dostaneš domů?

Asi jednou za dva měsíce. I když jsou ty dva až tři dny náročné, když přijedu. Všechny potkat, se všemi promluvit. Přesto, těším se domů, nezapomínám na to, odkud jsem. *Miluju túto dědinu*. Lidi jsou tady velmi srdeční a dobří, díky Bohu za to.

S Jirkou jsme probrali ještě vážnější otázky o smyslu života a Bohu – POKRAČOVÁNÍ:

V čem vidíš smysl života? Jde to obecně vůbec nějak stanovit?

Teologicky by se dalo říct, že cílem je *zbožštění člověka*. Ježíš se stal člověkem, aby se člověk mohl stát bohem. V každodenní praxi to vypadá tak, že hledám takový životní postoj, činnost, způsob života, kde se protíná a sjednocuje činnost pro druhé, pro sebe, pro svět a samozřejmě pro Boha.

Jakýmsi základem je více méně stálé vnitřní rozpoložení klidu, pokoje, naplněnosti, radosti, vděčnosti, stále většího souznění s lidmi, se světem, se životem, s Bohem. Kristus přišel, abychom měli život a měli ho v plnosti. Za tím vším stojí stálý životní projekt - zbožštění člověka - život v maximální plnosti, který je podporován „zdravou teologií“ a má z toho mít „užitek“ i naše okolí, společnost. Je to „životní projekt“, který zůstává bez ohledu na to, jak se mi daří po stránce studijní, pracovní, rodinné, zdravotní... To jsou věci, které nemohu ovlivnit. Zvláště nyní v období pandemie si to bytostně uvědomujeme, jak naše systémy, skrze které si připisujeme svoji identitu, hodnotu, jsou nestálé a vzbuzuje to v nás velké obavy, úzkosti. Co však zůstává vždy nedotčeno, je tento „životní projekt“.

Co je podle tebe zásadním prvkem ve vztahu k Bohu a jak to ovlivňuje vztah člověka k sobě samému, k jeho životu?

Odkud začít? Ono všechno se všim souvisí. Pokusím se k nástinu odpovědi odrazit od výroku z duchovních cvičení našeho zakladatele. Ignác doporučuje „hovořit s Bohem jako přítel s přítelem“. Bůh není tam někde... mimo. Je mi blíže než jsem já sám sobě. Mohu a mám s ním vstupovat do stále více uzdravujícího kontaktu. Těch podob vztahu je velmi mnoho a mohou být velmi pestré a rozdílné. Stejně jako je jiný každý z nás. Myslím si, že je velký rozdíl mezi tím mít Boha formálně na prvním místě a mezi tím „dávat“ Ho neustále na první místo. S tím úzce souvisí také velmi významný moment, na který se, podle mě, často zapomíná: prosit Boha, aby se mi dal opravdově, reálně poznat. Poznání Boha je na prvním místě dar, to není výsledkem naší nějaké upachtěné zbožné aktivity. Jak mohu následovat, vyznávat, opřít se o někoho, když ho „znám“ jen z vyprávění v kostele, z četby? Zprostředkovaně si pak do Něj vkládám a promítám spíše pokřivené obrazy autorit, se kterými jsem se v dětství, v dospívání setkal. Prosba o hluboké poznání je daleko více než jen „něco o někom vědět“. Objímá celého člověka.

Jeden z velkých teologů 20. stol. Karl Rahner údajně řekl: „Ještě že Bůh není takový, jak si ho naprostá většina lidí představuje.“ Když doprovázím lidi během duchovních cvičení, tak se snažím zjistit, jaký mají „obraz“ Boha a jaký mají „obraz“ o sobě. Myslím, že toto jsou „dva nejzákladnější pilíře“ naší existence. A mezi těmito „orientačními body“ se odehrává náš život. A ten je natolik kvalitní, nakolik máme co nejreálnější „obrazy“ našeho milého Pánaboha a nás samotných. Z toho také plyne, že jaký mám vztah k Bohu, takový mám vztah k bližnímu, k životu a ke světu obecně – jsou to jednoduše spojené nádoby. Tak asi tak. Ale zde je na místě praxe duchovního doprovázení. Každý z nás je velmi jedinečný se svojí neopakovatelnou historií, proto je zapotřebí věci moc nezobecňovat, „neprotlačovat“ všechny přes jeden „mustr“, ale snažit se „duchovní oděv ušít na míru.“ Praxe duchovního doprovázení, na které tak apeluje papež František, je však „luxusní zboží“, jelikož kněží ve farnostech mají tolik práce, zvláště s administrativou, že jim pak zůstává málo prostoru pro konkrétní „péči o duše“.

Objevují se názory, že se z církve stala „politická strana“. Co si o tom myslíš ty?

Nechci někoho chytat za slovo, ale církev není jen ona *hierarchická* (papež, kardinálové, kněží, pokřtění věřící...), „viditelná struktura“, o které čteme v novinách nebo ji více méně přijímáme či odmítáme, a podobně. Církev je také „neviditelná struktura“ společenství lidí. Může se jednat například o každodenní setkávání lidí dobré vůle, kteří chtějí konat dobro v mnoha různorodých činnostech a nemusí mít hned otevřeně na mysli *uskutečňování Božího království*. O tom, co je církev a co už ne, se vedou v současné teologii živé, nutno říci, velmi zajímavé diskuze, které se znovuotevřely po Druhém vatikánském koncilu a neberou konce. Aneb „*Duch vane kam chce...*“ (srov. Jan 3,8). Církev je velmi pestré společenství lidí. Takže se nelze divit, že jsou zde proudy, které mají politický přesah. Obecně církevní magisterium klade důraz na to, aby církev byla nepolitická. Podle mě jde o snížení potenciálního rizika, aby nedošlo k opětovné provázanosti mezi mocí politickou, potažmo státem a církví. Z historie víme o neblahých dopadech zapříčiněných tímto spojením. Na druhou stranu, smím-li si vypůjčit slova prezidenta Masaryka: „Život politický jest prodlouženou rukou života duchovního.“ Člověk, pokud se snaží žít plně, opravdově svoji víru, tak se dozajista bude projevovat i v politických postojích, aktivitách. Poslední desetiletí, zvláště v Evropě, byla snaha zatlačit nábožensko-duchovní život jednotlivců do sféry privátní, aby člověk byl takzvaně neutrální. Dnes však víme, že je to iluze. Z podstaty věci je to jako kdybychom si chtěli osolit jen část polévky v talíři a mysleli si, že druhá půlka zůstane neslaná. Jsou-li víra, náboženský život opravdu živé, pak nutně obepínají celého člověka se všemi jeho životními rovinami. Ale kde je hranice mezi „nezapletením se“ s politickými silami a zároveň nebýt alibisticky netečným k politickému dění, toť otázka rozlišování a lidské moudrosti.

Otázka položená po svěcení - 24. května:

Máš čerstvě po svěcení... dopadlo vše dle tvých představ?

Ještě lépe, než jsem čekal (úsměv). Šlo jen o to, neomezovat kreativitu našeho milého Pánaboha mými představami, protože Život je vždy nekonečně více než mé nejpestřejší představy a pracuje pro naše dobro, byť to tak někdy na první pohled nevypadá.

Ale přeci. Jedna představa tu byla. Zakázal jsem si při děkovačce slzy. Ale ono to fakt nešlo. Když jsem si při pronášení děkovné řeči náhle uvědomil, kolik pro mě obětovali mí rodiče, brácha s rodinou, kolik mám kolem sebe úžasných lidí, kteří mě podporují, zvláště u nás v dědině a modlí se za mé poslání pro dobro lidí. A pak ti malí špunti, jak mi říkají, že se za mě doma před spaním modlí. To se mi pak zlomil hlas....

Pozn. autorky: Přesto, že se s Jirkou známe prakticky od dětství, teprve při přípravě tohoto rozhovoru jsem si plně uvědomila, jak výjimečný je to člověk. Za čas radosti strávený při přípravě a realizaci tohoto rozhovoru mu z celého srdce děkuji.

připravila: A. Červenková

Děkujeme Jirkovi za to, že si udělal, i ve svém poměrně dost nabitém programu, čas na rozhovor. Přejeme mu, aby se mu dařilo v jeho dalším působení, ať už ho Bůh pošle na „jakoukoliv misi“. Ať se mu daří udržet si vnitřní klid a pokoj, radost a vděčnost a souznění s lidmi, světem, životem a Bohem.

A ať na nás, co mu fandíme, nezapomene.